

Programové prohlášení vlády

9. 11. 1945

Slavné Národní shromáždění!

Nová vláda se představuje v stejném politickém, a až na jednu výjimku v téže osobním složení jako vláda první. Na místo náměstka předsedy vlády Josefa Davida, jenž resignoval na svou funkci, byl presidentem republiky jmenován náměstkem předsedy vlády ministr dr. Jaroslav Stránský. Ministrem spravedlnosti byl jmenován poslanec dr. Prokop Drtina. Oba pány tímto slavnému Prozatímnímu Národnímu shromáždění představuji.

Vládní program z dubna t. r. praví, že po ustavení Prozatímního Národního shromáždění, "president jmenuje novou vládu s ohledem na přiměřené zastoupení všech složek našeho národního odboje doma i za hranicemi".

Ustavení nové vlády tomuto bodu vládního programu vyhovuje. Strany Národní fronty, v nichž v každé jsou spojeny domácí i zahraniční složky našeho národního odboje, se dohodly, vytvořiti novou vládu na stejné politické základně a při stejném politickém rozvrstvení, jako tomu bylo u vlády staré. Mimo to měla každá strana právo vyměnití své představitele ve vládě a vyslati tam eventuelně osobnosti vyšlé z domácího odboje, kteréhož práva žádná strana nepoužila. Takovýto přechod od první vlády osvobozené republiky k vládě druhé lze ostatně považovati za důkaz pokračující konsolidace a stabilizace našich vnitropolitických poměrů, což je zjevem zajisté zdravým.

Nová vláda v součinnosti s Prozatímním Národním shromážděním připraví a provede ve lhůtě co možno nejkratší volby do Ústavodárného Národního shromáždění. Na podkladě všeobecného, tajného, rovného a přímého hlasovacího práva při poměrném zastoupení. Teprve složení takto vzniklého Ústavodárného shromáždění ukáže, nakolik bude nutno měniti politické rozvrstvení ve vládě.

Nedochází také ani k žádným změnám programatickým. Košický program bude dále rozvíjen a doplňován úkoly, které vyplývají z provedených již nebo prováděných postulátů košického programu.

Jaké jsou v tomto smyslu nejnaléhavější úkoly nové vlády a jak se vláda hodlá jich zhostiti?

Naše finanční hospodářství

Především zůstává zakončit veledůležité dílo, jehož základ byl položen dekretem o obnovení československé měny, které má být doplněno souborem norem, týkajících se majetkových dávek, což vše tvoří teprve předpoklad k tomu, abychom vnesli pořádek do veřejných financí, zajistili banky a peněžní ústavy a přivedli těž státní finanční hospodářství do rovnováhy a nakonec dosáhli i vyrovnaného rozpočtu.

Je to úkol obrovský, který bude vyžadovat mnoho úsilí. Již v předchozí zprávě Národnímu shromáždění jsem zdůraznil rozsáhlost našeho vnitřního zadlužení, dědictví to nacistického válečného hospodářství a vykořisťujícího okupačního režimu. Nebude tak snadné tyto značné škody v dohledné době napravit a bude to vyžadovat se strany veškerého obyvatelstva značných obětí, na něž musíme býti připraveni. Nesmíme přehlížeti ani to, že i dnešní

mimořádné úkoly sociální péče, budování armády a organizace nového státního aparátu budou znamenat mimořádné výdaje, což značně ztíží v první době úkol vyrovnat státní rozpočet. Na druhé straně jsme si vědomi, že úspěch našeho úsilí o konečnou rovnováhu státního rozpočtu závisí na tom, aby už teď kdy této rovnováhy není možno dosáhnouti byla nastoupena cesta nejpřísnější úspornosti jak ve veřejné správě, tak v celém hospodářství a zejména také v hospodářství znárodněném.

Chci zde při této příležitosti zdůraznit, že obnovu naší měny a uspořádání našeho státního finančního hospodářství chceme provést v duchu co největší sociální spravedlnosti. Nechceme přes únosnou míru zdaňovat poctivě nastřádané úspory a majetek poctivě nabytý, při čemž v každém případě občané sociálně slabí a hospodářsky nezajištěni budou s to čerpat z svých dosavadních zdrojů v míře zajišťující jejich existenci. Jsou tedy obavy v tom směru pronášené a šířené bezpodstatné.

Sluší snad při této příležitosti se zmínit o tom, že jsme dosud přispívali spravedlivým dílem k vydržování spojeneckých armád, jež jsou na našem území. V té věci měli jsme vůči Rudé armádě již od dřívější smluvní závazky. Šlo tedy, pokud jde o Rudou armádu, o smluvně sjednané služby a dodávky potravinových dávek a materiálů, jednak též o hrazení části výdajů osobních, což vše představovalo úměrnou a spravedlivou část našich celkových výdajů a prostředků, takže třeba odmítnout tvrzení šířené neodpovědnými živly, jakoby pobyt spojeneckých oddílů na našem území mohl snížit životní úroveň našeho obyvatelstva. Oproti tomu jsme se dohodli s vládou Sovětského svazu, že nám nebudou připočteny k tíži výlohy za výstroj, výzbroj a vydržování naší armády na území SSSR během války. Kromě toho vláda Sovětského svazu dodává nám bezplatně moderní výzbroj pro naši novou armádu, která se organizuje. Jde o miliardové hodnoty, které znamenají podstatný příspěvek k budování našeho státu. Nyní nám sovětská vláda oznámila, že sovětské jednotky, nacházející se na našem území, co nejdříve odejdou. Současně oznamuje též vláda Spojených států amerických, že odvolává své jednotky, které jsou na našem území. Je to jisté důkaz, že se nám plně důvěřuje a že se též důvěřuje našim schopnostem pokračovati jako dosud ve zdárném budování našeho státu.

Ceny a mzdy

S obnovením naší sjednocené československé měny souvisí též důležitý úkol vyrovnání cenové hladiny v zemích českých a na Slovensku a spravedlivé vyrovnání hladiny mzdové a cenové, při čemž musíme dbáti toho, abychom nenastoupili nebezpečnou cestu nekontrolovatelné inflace. Musíme samozřejmě dbáti jednak toho, aby úspory a finanční kapitál, pokud nebudou zdaněny, nebyly neúměrným zvýšením cen znehodnoceny, aby reálná hodnota mezd nezůstala za zvýšením cenovým a aby odpovídající úpravou cenovou byl výrobci zaručen přiměřený a spravedlivý zisk a tím výroba a obchod stimulovány. Jde o jakousi střední cestu, která nám má nakonec dovolit plně rozvinout výrobu a uvolnit obchod, což prospěje spotřebiteli a širokým vrstvám pracujícího lidu.

Vyrovnání mezd a cen je třeba provést co nejrychleji, aby hospodářský život netrpěl nejistotou, plynoucí ze zbytečných průtahů. Je to jeden z nejnaléhavějších našich úkolů, jehož úspěšné splnění vyžaduje naprosté vzájemné důvěry a klidného a objektivního posouzení. Naše politika cenová a mzdová musí mít na zřeteli všeobecné zájmy našeho hospodářství, avšak musí být i současně zaměřena k hlavnímu cíli, to jest k největšímu vystupňování naší výroby a k zajištění blahobytu nejširších vrstev pracujícího lidu měst a venkova.

Výživa obyvatelstva - zemědělská politika - osidlovací plán

Obtíže, s nimiž se setkáváme při nákupu v cizině a při dovozu nedostávajících se nám poživatin z ciziny, hlavně masa a tuku, nutí nás, abychom trvali na přísném dodržování platných předpisů, týkajících se povinného odvádění kontingentů, abychom všemi prostředky zamezili obchod na černém trhu, porážení dobytka načerno a aby zásobování obyvatelstva potravinovými přídělky bylo v praxi prováděno všude spravedlivě a nejhospodárněji. Nelze trpěti, aby soustava potravinových přídelů byla svévolně a neodpovědným postupem kýmkoliv porušována, neboť na její bezvadné funkci závisí, zda vydržíme do nových žní bez větších poruch v zásobování obyvatelstva a v jakém rozsahu se nám podaří zachránit živou podstatu dobytka a tím zajistit nový vzestupný vývoj jeho chovu. Všude bude třeba největší ukázněnosti a přísného dodržování předpisů.

Vláda neopomine žádné příležitosti k doplnění našich zásob dovozem z ciziny a navázala v tomto směru jednání. Vůči našim zemědělcům chceme prováděti spravedlivou cenovou politiku, která by podnítila jistě co největší výrobu a svědomitější odvádění předepsaných kontingentů. Vláda apeluje též na UNRRA o urychlení dodávek.

Široké vrstvy našich zemědělců získaly nesporně urychleným prováděním konfiskace půdy našich nepřátel a kolaborantů a zábořem jejich majetku, jakož i dalším úspěšným prováděním osidlovacího plánu. Tyto značné zisky, kterých se zemědělským vrstvám dostalo, ukládají jim na druhé straně též mravní povinnost, aby postupovaly v každém ohledu se zvýšeným vědomím své odpovědnosti vůči státu.

Noví majitelé, kterým v pohraničním pásmu byly svěřeny zemědělské usedlosti, musí věnovati co největší péči řádnému hospodaření na získané půdě. Naše úřady budou s veškerou důsledností pokračovati v provádění osidlovacího plánu a v transferu té části německého obyvatelstva, respektive výměny maďarského obyvatelstva, jehož vystěhování bude po stránce materiální a též mezinárodně řádně připraveno. Jsme přesvědčeni, že náš spravedlivý požadavek zajištění národního charakteru našeho státu bude v dohledné době splněn. Budeme postupovat důsledně a neochvějně v duchu své dosavadní politiky.

Zásobování průmyslu uhlím a surovinami - doprava

Chceme všemi prostředky rozvinouti náš zahraniční obchod se všemi státy, abychom získali směnné a platební prostředky k zajištění dovozu nezbytných surovin z ciziny. Po podepsání naší předběžné dodávkové úmluvy s SSSR, k níž došlo nedávno, chceme připravit novou obdobnou rámcovou úmluvu na rok 1946. Abych znázornil důležitost našich jednání s naším východním partnerem, chci zde uvést několik čísel, která již na první pohled ukazují slibné perspektivy dalšího vývoje. Podle výkazů bývalého Sdružení pro obchod s SSSR, které existovalo po 4 roky a zaniklo v červenci 1941, činila hodnota objednávek, poskytnutých nám Sovětským svazem za celou dobu trvání Sdružení, 620 milionů korun, kteréžto částky bylo použito k nákupu surovin a zboží v Sovětském svazu. Činil tedy celkový obrat za celou dobu 4 let zhruba 1.200 milionů korun. Oproti tomu již první naše zde vzpomenutá dodávková úmluva předvídá naše dodávky do SSSR v hodnotě 25 až 30 milionů dolarů, t. j. asi 1, 5 miliardy korun. Sovětský svaz pak se své strany nám již dodal některé suroviny, jako železnou rudu, bavlno, len, koudel, benzin a minerální oleje a pokračuje v dodávkách surovin celkem podle naší dohody. Nepochybuji, že se nám podaří v příštím roce náš obchod s SSSR ještě dále rozvinout a využít při tom všech nabytých zkušeností k lepší organizaci vzájemné

výměny zboží a surovin a k dosažení největší účelnosti a hospodárnosti, pokud se týče dopravy a dopravních tarifů a kalkulovaných cen.

Samozřejmě chceme při tom rozvinouti co nejširší hospodářské styky s ostatními státy, zejména s Britskou říší, Francií a Spojenými státy severoamerickými, jak jsem již ve své poslední zprávě Národnímu shromáždění naznačil.

Při tom nám napomáhá skutečnost, že bylo možno obnoviti řadu starých obchodních smluv ještě z doby před okupací, které některé státy, jak již oznámily, ještě uznávají. Chceme tím co nejrychleji dospěti k intenzivní výměně zboží mezi ČSR a ostatním světem, případně i na podkladě kompenzačních dohod o výměně zboží. Překážky našeho zahraničního obchodu postupně odstraňujeme, a to jak po stránce dopravní, tak měnové.

Úspěšné vyřešení těchto otázek vyžaduje dále důkladnou organizaci dovozní a vývozní činnosti a jejího účelného plánování. Tím bude pak čeleno škodlivému, roztržitému postupu na zahraničních trzích. Budeme usilovati o to, aby se tak dělo organizací hospodářských misí v cizině a informováním jak ciziny, tak zdejších dovozců a vývozců o hospodářských poměrech u nás i za hranicemi.

Konstatuji se zadostiučiněním, že těžba uhlí slibně se rozvíjí, a to přes počáteční obtíže, které jsem již hlásil, a to díky pochopení, s nímž se úsilí vlády setkalo u našich horníků.

Nicméně těžkým problémem zůstává dále naše doprava, a to hlavně pro nedostatek železničního materiálu, především nákladních vozů a lokomotiv. Proto zásobování našeho průmyslu uhlím je ohroženo a hrozí nám v tom ohledu skutečná kalamita. Po zvýšení těžby v poslední době byla uvedena do provozu postupně většina našich průmyslových podniků, k čemuž přistoupily zvýšené dodávky uhlí pro sezónní průmysl cukrovarnický, sladařský a lihovarnický, a tu hrozí nebezpečí, že v důsledku nedostatku transportních prostředků mohlo by další pravidelné zásobování veškerého průmyslu uhlím být nesmírně ztíženo. Zastavil by se tak další slibný rozvoj hospodářského života, k němuž od květnové revoluce bylo vynaloženo tolik práce a energie. Proto středem naší pozornosti musí být v nejbližší době doprava. Naše úsilí bude směřovati k přísné evidenci vozů a budeme se energicky domáhati vrácení našeho vozového parku do provozu v tuzemsku. Dále bude energicky prováděna oprava vozů a lokomotiv. Apelujeme pak na naše železničáře, aby všude a všemi prostředky zvyšovali výkonnost našich drah.

S povděkem konstatuji, že se nám podařilo otevřít pro náš dovoz ze zámoří důležitou naši dopravní magistrálu, kterou je Labe, začez vděčíme hlavně úsilí vrchního velení spojeneckých armád v okupované zóně Německa. Lze se nadíti, že též Dunaje lépe využijeme, a to aspoň v míře, v jaké se nám podaří obdržeti zpět část našich z provozu vyřazených plavidel, o čemž se dále jedná.

Další organizace naší výroby a peněžnictví úloha v novém hospodářství odborových organizací a závodních rad

Dekrety o znárodnění našeho těžkého a klíčového průmyslu, akciových bank a pojišťoven položily teprve právní základy našeho nového znárodněného průmyslu a peněžnictví a bude nyní naším nejpřednějším úkolem dekrety v praxi úspěšně provádět. K tomu bude zapotřebí postavit na vedoucí místa odborníky s odpovídajícími praktickými zkušenostmi, kteří by byli proniknuti vědomím své velké odpovědnosti před státem a snahou sloužiti oddaně a nezištně

velké myšlenky znárodněné výroby, postavené cele do služeb lidu a jeho zájmů. Budeme potřebovat charaktery pevné a lidi nezištné.

Musíme se snažit v míře co největší vyloučit ze správy národních podniků byrokratické metody a podříditi podniky v každém směru hospodářské účelnosti. Musíme jednak rychle a rozhodně, vyloučit osobní a stranické spory a konflikty, které by mohly být na újmu podnikání. Musíme dobudovat co nejdříve státní plánovací úřad, aby se naše výroba mohla vyvíjeti již podle předem promyšleného plánu, abychom se mohli vyhnout hospodářským ztrátám a novým krizím, abychom využili co nejlépe všech svých přírodních zdrojů a technických možností a aby do výrobního procesu mohly býti co nejrychleji a co nejúčelněji včleněny naše pracovní síly. V povaze plánového hospodářství je, že třeba posuzovati každý podnik především s hlediska jeho hospodářské funkce a účelnosti v rámci celku, čímž dospějeme nakonec k nejvyšší produktivitě celého hospodářství. K dosažení co největších hospodářských zisků musíme se snažit vystupňovati všude výrobu důslednou racionalizací a plným využitím všech technických možností.

Ke správnému pochopení zcela nové úlohy, která připadne našemu dělnictvu a všem zaměstnancům v novém našem plánovitém hospodářství, je třeba všude důsledné výchovy. Naše dělnictvo se dnes už nemusí obávat nezaměstnanosti. Musí si uvědomiti, že zvýšením pracovní výkonnosti a utužením pracovní kázně poslouží nejlépe sobě. Na výsledku jeho práce bude záviset zlepšení jeho existenčních podmínek. V této souvislosti chce vláda těsně spolupracovati s odborovými organizacemi a se závodními radami, které se stávají důležitými orgány hospodářské kontroly a jsou s to státi se po stránce organizační a výchovné nesmírně důležitým činitelem. Jsme přesvědčeni, že politická vyspělost našeho dělnictva dovolí nám také ono těsné souručenství všech zaměstnanců a podnikových správ, které bude zárukou úspěchu našeho nového demokratického hospodářství.

Spoluúčast představitelů zaměstnanectva a odborových organizací, jakož i představitelů orgánů naší lidové správy pokud se týče cukrovarnického průmyslu též zástupců zemědělců ve správách národních podniků v duchu dekretů bude zajisté nesmírně důležitou mravní vzpruhou všem demokratickým činitelům ve státě a všemu pracujícímu lidu, aby největší úsilí vyvinul k zajištění plného úspěchu velké a vznešené myšlenky našeho nového plánovitého hospodářství.

Podnikání, které nepodléhá znárodnění a to se týká hlavně našich středních a menších průmyslových podniků, řemesla a obchodu chce vláda všemi prostředky podporovat. Ostatně třeba si uvědomit, že znárodněním velkých průmyslových podniků a bank budou vytvořeny pro soukromé podnikání zcela nové, lepší podmínky, neboť bude zbaveno nezdravé a nekontrolovatelné soutěže monopolního finančního a výrobního velkokapitálu. Dále tam všude plánovitě usměrněný investiční ruch a jistota odbytu zajistí podnikateli další zdárný vývoj podnikání a odpovídající slušný zisk.

Celý svět bude bedlivě pozorovat výsledky našeho nového hospodářství a podle toho soudit, zda a v jaké míře podobné dalekosáhlé hospodářské změny dají se uskutečnit pokojnou cestou a bez sociálních otřesů. Můžeme říci, že se staneme průkopníky nových cest v hospodářství, budeme-li všichni pamětliví připomínek, učiněných presidentem republiky k postátnovací akci.

To, co jsem řekl o organizaci znárodněného průmyslu, platí s určitými obměnami též o znárodněném úseku našeho peněžnictví a pojišťovnictví. Naše peněžnictví musí sloužit

především výrobě poskytováním laciného úvěru a musí podle toho být účelně organizováno a jeho struktura zjednodušena. Teprve tak bude naše peněžnictví s to sloužiti svému skutečnému účelu. Též při obsazování vrcholných orgánů správy znárodněných bank, jakož i čelných funkcí v Ústřední peněžní radě, která bude muset býti zřízena pro dohled nad celým našim peněžnictvím, je třeba v co největší míře se vyvarovati škodlivé stranické soutěže. Znárodněný úsek našeho průmyslu a peněžnictví, skýtající tak značné možnosti pro uplatnění všech našich dobrých osvědčených odborníků, musí býti spíše pojátkem jednotlivých politických složek než překážkou jejich další úspěšné spolupráce.

K budování našeho nového hospodářství přistupujeme s vědomím své nesmírné odpovědnosti před lidem a před historií. Nesmí nás odstrašiti, že již dnes se vyskytují skeptikové, kteří by rádi podlomili důvěru naši veřejnosti ve velké hospodářské reformy, uzákoněné presidentovými dekrety, které představují vítězství našeho pracujícího lidu. Již dnes tyto skeptikové předpovídají nezdar našeho úsilí vybřednouti z předválečné hospodářské a sociální bídy a z politických zmatků, jež pomáhaly rozpoutati válku. Jsou mezi těmito skeptiky a škarohlídy často lidé, kteří sloužili dříve jednostranným zájmům velkého soukromého kapitálu a kartelové výroby, a hrozné neštěstí, do něhož naše národy byly uvrženy, je nepoučily. Náš lid odmítne co nejrozhodněji podobné škarohlídství, neboť pevně věří ve zdar a úspěch našeho velkého díla.

Národní pojištění

Naše veřejnost již dávno volá po zásadní reformě veškerého sociálního pojištění, které sice v době první naší republiky bylo vzorně budováno, avšak trpělo obvyklými vadami roztržitosti podle různých kategorií pojištěnců a podle různých druhů pojištění. Značné ztráty pojišťovacích fondů, způsobené válkou a okupací, činí tím více nutným, abychom vybudovali pro všechny pracující jednotné národní pojištění, zahrnující pojištění pro případ nemoci, mateřství, úrazu, invalidity, stáří, úmrtí a jiné. Organisačně sjednocené národní pojištění by zlepšilo a podstatně zvýšilo léčebné i peněžité nároky, zajistilo životní úroveň, dosaženou duchodem z práce.

Vláda hodlá co nejdříve připravit osnovu zákona o národním pojištění a předložit ji Národnímu shromáždění v přesvědčení, že jde o důležitou reformu, jejíž uskutečnění bude znamenati existenční zajištění všech kategorií pracujících občanů.

Vláda hodlá též účelně organizovati péči o oběti války a nepřátelské persekuce a zříditi při ministerstvu ochrany práce a sociální péče pro tento účel zvláštní úřad. Do působnosti tohoto úřadu příslušelo by též provedení návratu Čechů a Slováků usedlých v cizině a veškerá péče o ně, s touto repatriací spojená, jakož i jejich účelné začlenění do hospodářského života.

To jsou naše nejnaléhavější bezprostřední úkoly v oboru sociálního pojištění a sociální péče.

Další upevnění státní jednoty

Vláda bude pečovati o to, aby naše dohoda se zástupci Slovenské národní rady z června t. r. za účinné součinnosti Prozatímního Národního shromáždění byla důsledně prováděna, při čemž věří, že na půdě Prozatímního Národního shromáždění součinnost českých a slovenských zástupců povede k praktickému řešení závažných otázek česko-slovenského poměru. Vláda vyslovuje naději, že takto bude možno dospěti k úpravě československé státní

jednoty, spravedlivé k oběma národům, která nakonec by mohla býti vtělena ústavodárným Národním shromážděním v novou naši ústavu.

Uznávajíc v poměru českého a slovenského národa zásadu "rovný s rovným", vláda považuje s hlediska státního za nezbytné, aby v otázkách celostátního zákonodárství rozhodovalo Prozatímní Národní shromáždění a ve věcech státní správy vláda.

Abychom co nejdříve dosáhli žádoucí státní jednoty a vnitřní soudržnosti, bude zapotřebí usměrňovati též veškerý hospodářský život na základě společného hospodářského plánu, který by znamenal pro Slovensko co nejrychlejší přebudování jeho hospodářské skladby a urychlenou industrializaci, neboť jen tak podaří se nám bez újmy průmyslového rozvoje zemí českých překlenouti stávající dosud rozdíl mezi průmyslově pokročilejšími českými zeměmi a Slovenskem. Považuji to za jeden z nejdůležitějších našich společných úkolů, jehož úspěšné splnění prospěje slovenskému lidu, zvýší jeho blahobyt a pomůže nás vzájemně sblížit.

Je samozřejmé, že při provádění tohoto plánu, který lze uskutečnit pouze v širším časovém rozpětí, nesmíme zapomínati na okamžitou pomoc, které se musí dostat zejména oblastem východního Slovenska, nejvíce postiženým válkou. Ministři průmyslu, zemědělství, dopravy a výživy budou mít stále tuto věc v patrnosti.

Dovedeme naši národní revoluci k úspěšnému konci.

Chceme se s nezmenšeným úsilím věnovati dobudování lidové národní obrany, jejíž jednotnost by co nejdříve stmelila prvky odboje zahraničního s prvky branného odboje domácího a jejíž úroveň branná i mravní by byla zaručena vlasteneckou kázní československého občanstva i osvětovou výchovou vojenskou v duchu celostátním.

Vybudovat dále a zdokonalit naši novou lidovou politickou správu, vnést do našich škol nový duch, podporovati všemi prostředky nový kulturní ruch a naše kulturní a vědecké instituce, dáti všude příležitost novým, zdravým, kulturním proudům se plně uplatnit; vybudovat dále naši zdravotnickou službu, zdokonalit naše spoje se světem a pěstovat přátelské styky se všemi demokratickými národy tak, jak jsem již naznačil v poslední zprávě Národnímu shromáždění to vše zůstane i nadále v programu této vlády.

Těchto úkolů se chceme zhostiti v nejtěsnější spolupráci s tímto Prozatímním Národním shromážděním, které podle ústavního dekretu presidenta republiky je prozatímním orgánem zákonodárným, jemuž je vláda odpovědna a na jehož místo má nastoupiti co nejdříve ústavodárné Národní shromáždění, které bude konečným vyjádřením a uskutečněním oněch demokratických principů, které tvoří základ naší demokracie.

Vláda považuje za svoji povinnost užítí celé své autority a energie, aby přechodný kvas, který přirozeně a nezbytně vzdouvá a zpěňuje hladinu veřejného života v dobách velkých politických, hospodářských a společenských převratů, ustoupil nyní tradiční úctě našeho lidu k platným zákonům, a to tím spíše, když tyto zákony byly právě opraveny a doplněny tak, aby sloužily jen zájmům lidu, a když k jejich vykonávání je povolána vláda ryze lidová a národní za kontroly lidového zastupitelstva. Zejména se musí v nové lidové správě uplatniti zásada podřízenosti každého národního výboru národním výborům nadřazeným a všech národních výborů kompetentním úřadům ústředním a vládě. Nad právní bezpečností občanů bude bděti jednotná, stranickými vlivy nedotčená a obecné důvěry hodná bezpečnostní služba a nezávislé soudy.

Vláda, jednajíc v duchu zásad Národní fronty, doufá, že volby do ústavodárného Národního shromáždění nebudou úzkoprsým stranickým bojem, nýbrž demokratickým soutěžením stran plně zodpovědných před státem i lidem.

Učiníme-li vše, aby naše činnost v tomto duchu byla dále rozvíjena, podaří se nám zachovati myšlenku Národní fronty i pro údobí, které nastoupíme se zvolením ústavodárného Národního shromáždění, a tím podstatně ulehčíme jeho úkoly, které budou stále nesmírné.

Chceme dovésti národní revoluci, která vzešla z našeho utrpení a z našeho společného boje, z naší touhy po novém lepším životě a po lepším zabezpečení naší svobody a samostatnosti, svorně do logických důsledků a do úspěšného konce. Činíme tak svými vlastními demokratickými methodami, majíce na zřeteli únosnost vytčených cílů pro náš stát a pro všechny vrstvy pracujících občanů, z nichž každý musí přispěti ke zdaru společné věci svým spravedlivým dílem. Jelikož věříme v politickou vyspělost našeho lidu a v jeho plné pochopení pro cíle tak veliké a vznešené, jsme přesvědčeni, že dílo se zdaří. S klidem a s rozvahou půjdeme dále na této cestě, na níž snad nás čekají ještě mnohé překážky. Zdolat tyto překážky bude vyžadovat největšího vypětí sil každého z nás. Prosím, aby slavné Národní shromáždění vládu v těchto snahách a v tomto předsevzetí podporovalo.

Přednesl předseda vlády Zdeněk Fierlinger